

‘Niet bezwijken voor lokroep’

Kardinaal FILONI ziet Afrikaanse priesters liever niet zomaar naar Europa komen

- ▶ In Afrikaanse bisdommen dreigt aderlating, klinkt het
- ▶ Ook in Afrika is de missionaire uitdaging nog steeds groot
- ▶ Best een zending met tijdelijk contract

Erik DE SMET

Tijdens een bezoek aan Uganda verklaarde kardinaal Fernando Filoni, prefect van de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volkeren, dat Afrikaanse priesters beter niet naar Europa trekken en liefst aan het werk gaan in sloppenwijken en bij andersgelovigen of achtergestelde volkeren op het eigen continent.

„De missionaire geest is nog steeds nodig, zeker tegenover de volkeren van Afrika”, sprak kardinaal Filoni. „Ik zeg dat omdat er hier priesters zijn die graag naar Europa of Noord-Amerika zouden trekken. Ze zouden ook bereid moeten zijn om zich in te zetten in lastige plekken in eigen land of elders op het continent.”

Zijn er in Frankrijk tegenwoordig 1.200 Afrikaanse priesters aan de slag, in Vlaanderen is hun aantal veel bescheidener en zijn de meesten er trouwens als lid van een missionaire congregatie. In het tweetalige aartsbisdom Mechelen-Brussel lijkt Congo zowat hofleverancier. Negenenzeventig van de 146 buitenlandse priesters die er actief zijn komen uit de gewezen kolonie.

Hoe verzeilen Afrikaanse priesters in Europa? „Sommigen zijn op de vlucht, zowaar zelfs voor conflicten in de eigen Kerk, maar

de meesten besluiten hier te blijven na voortgezette studies, die ze overigens vaak niet voltooiën”, weet Michel Coppin, directeur van Missio en begeleider van buitenlandse priesters. „In veel Afrikaanse landen krijgen priesters geen loon uitbetaald. Zo lijkt Europa gauw het beloofde land. Ik zal er steeds op aandringen dat met Afrikaanse priesters weloverwogen tijdelijke contracten worden afgesloten.”

„Een gevoelig punt”, zegt ook Eric Manhaeghe, missionaris van Scheut met ervaring in Congo, Nigeria en Kameroen. „Kardinaal Filoni waarschuwt nu voor een aderlating in Afrika, maar de kwestie is niet nieuw. Eeuwen geleden al moesten priesters die in Rome werden opgeleid voor de missies een eed afleggen, om te voorkomen dat ze een meer comfortabel werkgebied zouden opzoeken. Ook bij Scheut werd je aanvankelijk naar een welbepaald missieland gezonden. Missie is en blijft tenslotte uitzwermen om je te richten tot mensen die de Kerk en het christendom nog niet kennen.”

„Buitenlandse priesters zouden zich bij uitstek missionair moeten opstellen”

Ook pater Manhaeghe ziet met lede ogen aan hoe Afrikaanse diocesane priesters generatiegenoten volgen richting het rijke Westen. „Kardinaal Filoni heeft het over hen, niet over de religieuzen”, benadrukt hij. „Afrikaanse scheutisten worden zoals hun Belgische en Nederlandse confraters indertijd uitgezonden

naar missiegebied, waar ze het allerm minst makkelijk hebben, naar Mongolië bijvoorbeeld.”

Is Europa intussen dan niet zelf missiegebied geworden? Michel Coppin ziet andere prioriteiten. „In vele Afrikaanse landen blijft er een nijpend tekort aan priesters”, zegt hij. „Bovendien is de algemene levensverwachting er laag.” Eric Manhaeghe vermoedt dat bisschoppen in Europa al maar actiever in het buitenland priesters zullen zoeken, maar die komen uit intens religieuze samenlevingen, terwijl in Europa godsdienst in het verdomhoekje zit. „De cultuurschok zal intens zijn”, waarschuwt hij. Michel Coppin besluit: „Buitenlandse priesters die naar Europa komen, zouden zich hier bij uitstek missionair moeten opstellen. Helaas blijven velen hangen in achterhaalde pastorale modellen. Met ‘gatenvullers’ bewijzen we onze Kerk geen dienst.”

Hoe zien Afrikanen tot slot de hele kwestie? „Er zijn wel degelijk Afrikaanse priesters die in eigen land en elders op het continent missionaris willen zijn, ook in mijn eigen bisdom”, zegt mgr. Femi Ajakaye, bisschop van Ekiti in Nigeria, „maar er zijn er evenzeer die liever naar het Westen trekken. Het lijkt dan dat ze ‘groenere weiden’ opzoeken. Best is dat er een contract wordt afgesloten tussen de zending en ontvangende bisdommen of oversten. Afrika moet slechts priesters met een missionaire ziel zenden. Bovendien is er nood aan supervisie, opdat het niet ontspoord. Ziedaar de voorwaarden om het avontuur van missie te laten slagen.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

Een Afrikaanse priester, actief onder moslims in Senegal. © KNA-Bild

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Verontwaardiging

” In Gent stond een huis te koop. Zeven Roma kraakten de woning en gingen er ongevraagd wonen. De verontwaardiging bij de publieke opinie was groot. Op de sociale media werd zelfs opgeroepen om de krakers met geweld te verdrijven. Uiteindelijk verlieten ze het pand.

In Myanmar werden honderdduizenden Rohingya door het leger naar Bangladesh verdreven. Amnesty International sprak van georganiseerde etnische zuivering. Er was nauwelijks verontwaardiging bij ons. De kranten brachten er een tijdje verslag over uit, maar al snel verdween het onderwerp uit de belangstelling.

De populaire televisiefiguur Bart De Pauw wordt beschuldigd van seksuele intimidatie. De verontwaardiging was meteen groot. Een deel van de publieke opinie vindt De Pauws gedrag schandelijk, een ander deel schreeuwt dat hij het slachtoffer is van een hetze. De sociale media staan roodgloeiend van de emoties.

Onder de noemer *Paradise Papers* verscheen een rist artikels over belastingontwijking door multinationals en rijke individuen. Zij zetten ingenieuze constructies op om weinig of geen belastingen te betalen. De meeste lezers namen er akte van, maar grote verontwaardiging was er niet, laat staan hevig protest.

Tot daar deze greep uit enkele recente gebeurtenissen. De ene keer zijn we dodelijk verontwaardigd, de andere keer halen we de schouders op. De voorbeelden zijn natuurlijk niet toevallig gekozen. In twee gevallen zijn er veel slachtoffers. In Myanmar gaat het om honderdduizenden mensen. Belastingontduiking treft miljoenen mensen, want belastinggeld dient om onze samenleving draaiende te houden. Toch leiden uitgerekend die twee gevallen niet tot groot ongenoegen. Dat is wel het geval bij de Gentse krakers en bij Bart De Pauw, terwijl het daar telkens om slechts een handvol gedupeerden gaat (wat overigens geen afbreuk doet aan de ernst van de feiten).

Waarom reageren we anders dan je nuchter gezien zou mogen verwachten? Alles wordt bepaald door nabijheid, zowel geografisch als gevoelsmatig. Wat dicht bij ons gebeurt, raakt ons harder. We kennen de plek waar de feiten zich afspeelden, we kennen de betrokkenen, rechtstreeks of van de televisie, of we kennen mensen die het weten van horen zeggen. De afstand tussen de gebeurtenissen en ons eigen leven is kort. Daardoor voelen we ons onbewust zelf bedreigd.

Die afstand kan ook gevoelsmatig klein of groot zijn. Een huis dat wordt gekraakt, dat kan ons ook overkomen. We kunnen ons dat perfect inbeelden. Door het leger worden verjaagd, dat is een abstracte gebeurtenis. We lopen zelf dat risico niet. Om dezelfde reden zijn we te weinig verontwaardigd bij berichten over belastingontduiking of -ontwijking. We voelen dat niet aan als een misdrijf tegen ons, terwijl het dat eigenlijk wel is. Bij belastingfraude zie je evenwel de concrete slachtoffers niet. De overheid is de dupe en we staan er niet bij stil dat we zelf de kostprijs dragen. De treinen blijven rijden, de scholen blijven open, ons pensioen wordt nog steeds betaald. Hoe erg kan het dan zijn? Heel erg, maar we voelen het niet rechtstreeks.

Wat ooit ver weg was, komt soms akelig dichtbij. Aanslagen in Irak of Syrië zijn abstract, aanslagen in Brussel schudden ons brutaal wakker. Niet het aantal doden maakt het verschil, maar het feit dat we zelf al eens in de luchthaven komen of de metro nemen. Terreur wordt plotseling herkenbaar. Laten we toch maar beseffen dat de Syrische of Iraakse slachtoffers even dood zijn.

Deze bedenkingen zijn geen verwijt. We zitten allemaal zo in elkaar. Wat nabij is, letterlijk of figuurlijk, raakt ons meer dan wat ver weg is. Laten we toch maar beseffen dat onze persoonlijke verontwaardiging niet altijd het beste kompas is om de wereld in te schatten.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be